

پیل ۱

تموز ۱۹۲۷

صافی ۳

فلسفہ و اجتماعیات

مجموعہ سی

مدیری

محمد زروت

قباطاش لیسہ سی فلسفہ و اجتماعیات
و تجارت مکتبی اقتصاد معلی

مؤسسی

آلہ سری

استقلال لیسہ سی مدیری
و ادبیات معلی

بر صلیبہ

تربیتی قسم : فلسفہ نہ در ؟ اور خانہ سعد الدین

تہجیت حقندہ علمی ضیا

اجتماعیات کورہ (بیلکی نظریہ سی) ہانمی منج

بدیعات موضوعی و اصولی ضیاء الدین فخری

دیوان ادبیاتی : کلہ لور منزل آلہ سری

اجتماعیات درس لری : مقدمہ محمد زروت

ہندسہ نہ در ؟ (« نہ دینقتون » دن) صم . الہامی

اتحار دور قہیم

پوتلاج علمی ضیا

تطبیقی قسم : فلسفہ و اجتماعیات پروگرامی حقندہ تکلیف . . . محمد زروت

فلسفہ و اجتماعیات پروگرام لری ہانمی منج

تحلیل و تنقید قسمی : فاوست ترجمہ سی حقندہ . . . ا . سی .

مجموعہ لردہ منتشر مہم یازیلر

ادارہ خانہ : استانبول - جنبری طاسہ - استقبول لیسہ سی داخلہ دائرہ مخصوصہ
استانبول - مطبعہ ابوالضیا

اجتماعیات کورہ بیلکی نظریہ سی

بومقالہده مابعدالطبیعه نك قلاسیك وعنعنوی تصنیفی اشارت ایدمرك ، بوتصنیفك
ایچنده کی مسئلهلردن برینك ، سوسیولوژی نقطه نظرندن قبول ایدمركی بر حل
طرزینك خلاصه سنی یاپورز :

بوعنعنوی تصنیف معلوم اولدینی اوزره شویله در :

(۱) ماده matière مسئلهسی . (۲) حیات La vie مسئلهسی . (۳) روح l'esprit

مسئلهسی . (۴) حرکت واختیار action et libre arbitre . (۵) بیلکی connaissance مسئلهسی .

مابعدالطبیعه ده موضوع بحث مسئلهلر بویله جه مادهیه ، حیاته ، ذهنه ، اختیاره
ارادهیه ، آلهه ، و بیلکییه تعلق ایدر . بومسئلهلر بویله جه تقسیم اولوندینی کی ،
(بیلکی بحثی épistémologie) و (وجود بحثی ontologie) دییه ، برنجیسی دوغریدن
دوغری به معرفت مسئلهسنه ، ایکنجیسی ده کائنات وجناب حقه عائد تدقیقاتی احتوا
ایتمك اوزره ده تقسیم اولونور .

اصل بحثه کیرمزدن اول بر نقطهیه اشارت ایدم : مابعدالطبیعه نك عنعنوی
تصنیفنده ، مادهیه ، حیاته متعلق قسملر ، فیزیقور - شمیك و بیولوژیک علملرك
بویوك نظریه لرندن عبارتدر ، كه بونلری مه نافیزیكدن زیاده ، عائد اولدقلری علملرك
صوكنده تتبع داها معقولدر . اوحالده مابعدالطبیعه به قالان مسئلهلری connaissance.
action, l'esprit مسئلهلری اولارق صیره لامق ممكندر . بو اوچ غره به عائد مسائلی
individualiste بر نقطه دن کورهن عنعنوی مه تفیزیک نظریه لری یرینه ، اجتماعیات
نقطه نظرندن یاییلان تدقیقلر ، برنجی قسم تدقیقاتك علی الاكثر راست کلدیکی مانعه لره
اوغرامایه جنی ایچین ، ذهنه داها واضح و قبولی قولای کورونمکده در .

فی الحقیقه individualiste بر کوروشله بو مسئلهلرك حل ، اونلری
purement psychologique بر طاقم حادثه لره ارجاع ایتمکدن عبارت قالمق تهلكه سنه
معروضدر . مابعدالطبیعه نك مهم بر بحثی بولونان اختیارو جناب حق مسئلهلرینی ،
بویله محض روحی و مابعدالطبیعی purement psychologique et métaphysique بر

نقطه دن تدقیق ایتمه مک ایچین ، بو منحصر آ individualiste نقطه نظرک ترکی لازم کلیر. بو ضرورتی ایضاح ایچین مطلقا مثال ویرمک ایسته ینلر سه ، مثلا ، دیرزکه : « اراده » دهنیان قوت یوقاریدن آشای بر قوتدر ؛ اویله اولدینی ایچوندیر ، که (آرزو desir) یه نماعت ایده بیلور . حیوانده یالکیز سوق طبیعی ایله ممزوج « اشتها » کوروپورز . انسانده اشتها یه قارشى اولان قوتک اسمی اراده در . ثولمکه اشتها ممز یوقدر . فقط بالاراده حربه کیدیور . بو مثبت بر اراده در . purement پسیقولورژیک حادثه لرده بونلرک ایضاحی بولامادیغمز کی ، وظیفه نک مناسی اوله جق بره نسپیلری و نهایت دین و جناب حق فکر لرینی ، individualiste بر نقطه دن استنباط ایتمه ممز قولای دکدر . ایشته بو سببلردن دولایی ، شیمدی یه قدر ، عنعنوی صاییلان بو مابعد الطبیعه مسئله لری ، اک صوکنده ، بر obstacle قارشیسینده قالان فرضیه لر یکونندن عبارت اولماق ایچین ، « ره آلیته سوسیال » ی شیمدی یه قدر یاسیلدیغنک عکسنه ، کوز اوکنده بولوندر مالیدر .

« سوسیولورژیک ، جمعیتلر داخلمده ، دینی اعتقادلر ، علمی بیلکی لر و صنعتکارانه اثرلر شکلنده انکشاف ایدن فکرلر عالمی تدقیق ایدن قسمنه (سوسیولورژی ایده اولورژیک) دیمکی تکلیف ایدیورز . بو حادثه لر اویژه کتیف و مقایسه لی برحاله تدقیق ایدیه جک حادثه لر در .

هر نه قدر matérialisme historique نقطه نظرندن بو حادثه لر ، اقتصادی تعضوه ارجاع ایدیلک ایسته یلیر سه ده ، معاصر سوسیولوغلردن بر چوقلری - هیچ اولماز سه ، اوزاقدن یقیندن دور قه یم مکتبه منسوب اولانلر - طرفندن بوارجاع کیفیتی کوچ قبول ایدیلیر . بونلرک نظرنده (معشری تصور représentation collectives) لرک تدقیقی سوسیولورژیک مرکز یی تشکیل ایدر . [۱] »

« زیرا sentiment individuelle ، خولیا chimère یه وواهمه یه مربوط اولابیلیر . sentiment collective ایسه آنجاق آل ایله طوتولان وکوزله کوریلنه مربوطدر . » [۲] « بو تمایل شبهه ممز individualiste تمایله معاکس کله بیلیر . فقط دینی ، علمی ویا بدیی تصورلرده فردی تمایلک حصه سنی انکاره احتیاج اولماسه بیله سوسیولورژی یه که نیش بر تحری ساحه سی قالیر . بو تصورلرک ایفا ایتدیکی وظیفه یی و اونلرک نه صورته تشکل ایتدک لرینی تدقیق ایتک ، یالکیز ، جمعیتلرک بو تصورلره

نه بورجلی اولدیغنی دکل ، بلکه بوتصورلرک جمعیت نه بورجلی اولدقلرینی ده میدانه چیقارده جقدر . » [۱]

بیلکی نظریه سنده بیلکی مزک منشای آراشدیریلیرکن بربرینه تمامیه ضد ایکی فلسفه مسلکی نک بومسئلهیه ویردیکی جواب مناقشه اولونور : (۱) Aprioriste لر، که بیلکی مزک مستند اولدیغنی اساسلی چرچیودلرکیغنی (مقولات catégorie) ک تجربهیه محتاج اولمقسزین روحزده موجود اولدیغنی ادعا ایدرلر . اسکی فلسفه ده (افلاطون) (آریستو) انتباه دورنده (دهقارت) و اوکامنسوب اولانلر ، دور اخیرده (قانت) و بوتون آلمان ایده آلیست فیلوزوفلریله ، معاصر فرانسه ده (راسیونالیست) لرک طرفدار اولدقلری نقطه نظر بودر .

(۲) empriste لرک ، یعنی (داوید هیوم) (لوق) (قوندیاق) دن ماعدا (سپه نسر) و (استوارت میل) کی evolutioniste فیلوزوفلرک قبول ایتدکاری فکر ، که بیلکی لریمزک بزه تجربه دن کلدیکنی ادعا ایدر .

اسکی فیلوزوفلرک بیلکی لرمزک اجتماعی منشادن خبرلری بوقدی . بوجهتی آراشدیرما مشلردی . بشری معرفتک اجتماعی برمحصول اولدیغنی پیامه دکلرندن بوخصوصه بربرینه ضد فکرلر سرد ایتدیلر . بویکی نقطه نظر دن ده بومسئله نک حلی امکانی یوقدر . زیرا هر ایکسی ده برمانعهیه چارپه رق تجسمزی حقیله تطمین ایتمه مشلردر . بشری بیلکی مزک منبعی تجربه اولدیغنی ادعا ایدن (David Hamme) ک شوسطرلرینه باقیکنز : « بشریت هر دورده هر مکانده عینی در . بوتون ملتدرده و بوتون یاشلرده انسانلرک حرکتلرنده عمومیتله طانیلمش بویوک بر [یکنسقلق uniformité] واردر .

وطبیعت بشریه obération لرنده و پرده نسپیلرنده دائما عینی قالیر . [۲] « فقط اتنوغرافیک تدقیقات و فرانسز اجتماعیات مکیتی نک بالخاصه (لهوی برول) ایله (دورقهیم) ک بوتدقیقتان چیقاردیغنی نتیجه لر ، (داوید هیوم) ک بومطالعاه سنی اساسندن شبهیه دوشورمشدر . زیرا مسئله نه تنوغرافیک برساحیه چکیلرک آراشدیریلیرسه غایت متحول برشکل آلیور .

(non civilisé غیر متمدن) انسانلرک معتاد و بومی حیاتلری اثناسنده ، قره و ده کیز آونده هر جنس دن آلتلرینی اعمال واستعمال آئنده منحصرأ « تجربی » برنظامدن آلتش بر فکر وقناعتلری اولمادیغنی کوروپورز . و بالعکس ، اونلرک

محاوره لری ، بزه بوکوریلن و آل ایله طوتولان عالمک خارجنده کائن ، بر طاقم علتلرک روحلرنده موجود اولدیغنی افشا ایدیور . [۱] »

فی الحقیقه ، دور قهیم ک تدقیقاتنده بومدعای اثبات ایده جک دلیلره راست کلیورمی یز ؟ Iroquois لرده بر آدام رقیینه غالب کلیرسه ، ویا قووالادیغنی آوی یا قلالارسه ، اونده ، رقیبندن وطوتدیغنی آودن داها زیاده orenda واردر .

نهایت سپه نسر و Gillen ک تدقیقاتنه کوره تناسل حادثه سنک سبی جنسی مناسبت اولدیغنی بیلیمه یهن بعض آووسترالایلی قبیله لرده بو حادثه یی میستیک برتزاید وتکثره عطف ایدرلر .

Levy-Bruhl تولوم حادثه سی حقنده بوکا بکزه ر متعدد شهادتیر طوپلامشدر . « چوق دفعه سافل جمعیتلرده بزه نظراً پک طبیعی عد وایضاح ایدیلن تولوم حادثه لری اونلر نظرنده میستیک برطاقم اسبابه ربط اولونور : بریلانک صوقاسی نتیجه سنده وقوع بولان تولوم ، اوییلانه سحر باز طرفندن اجرا ایدیش تأثیردن منبعث ظن ایدیلیر . [۲] »

« برضربه نتیجه سنده ویا کمیکلری قیریلهرق ویاخود صوک درجه ده اختیارلق تأثیریه تولهن برهندلی نک تولومنی ، آرقداشلری ، اصلا ، جریحه یه ویا اختیارلغه عطف ایتزلر . وکال تجسسله هانکی سحر بازک وهانکی سبب ایچین بو تولومه باعث اولدیغنی آرارلر . » (لهوی برولک عینی اثری : صحیفه ۳۲۷)

قبیله یه منسوب بری ، طبیعی بر تولومه تولویور تولونک طانیدقلری بر چوقور قازیور واونی دفن ایدیورلر ، تولونک طوپراغندن چیقه جق بوجکک هانکی استقامته کیده حکنی ترصد ایدیورلر . بواسقامت ، تولودن مسئول اولان عشرتی کوسترمش اولویورکه او عشرتدن بر فردک جزالاندیرلماسی ایجاب ایدر . بوتون مثالر شو نقطه یی تأیید ایدر :

« empriste لرک ادعاسی کی ، بیلکی مزک منشائی تجربه ده آرامق ایچین انسانی ، هر دورده « homme de la nature » تصور ایتک دوغری دکدر . انسان طبیعتک قارشیننده ، اونک عرض ایتدیکی حادثه لری ، اولدقلری کی ، قاوارامغه مساعد مخلوق دکدر . باشقه بر افاده ایله ، طبیعتده تقدم ایدن و تعاقب ایدن شرطلرک

Léon Brunsehviçg. L'Expérience humaine et la causalité physique P: 92 [۱]

(Levy Bruhl. F.M. P. 326)

Les fonctions mentales dans les sociétés inférieures. 1920, P.325[۲]

عرض ابتدائی تسلسل ، « سافل inférieur جمعیتلری علاقہ دار ایتمز . بر جوق احوالده ، تجربہ بہ ابتدائی اقدام ذہنیتی غیر قابل نفوذ حالده در . » Levy Brhul. F.M.P. 826
تجربہ نك اونلرہ غیر قابل نفوذ اولماسی ، براہروپالی نك ، اونلرک ، حادثہ لرك خصوصی سببہ نظر دقتلرینی جلبہ چالیشدیغی زمان پك بارز صورتده میدانہ چیقار :
(لہوی برول) مونترہ ریویہ عطفاً شونی نقل ایڈیور : « آمبریزت » دہ کی سیاحتہ اثناسندہ اوچ قادین نہردن صوآلمغہ کلدیلمر . یان یانہ قابلرینی دولدیر سیورلردی . بردنبرہ اور تادہ کی قادینی بر تسماح قابہرق صویک دینہ کوتوردی وپارچالادی . بوزواللی قادینک عائلہ سی ، اوتہ کی ایک قادینی ، اونی اور تالرینہ آلمقلہ ٹولومنہ سبب اولدیغندن اتہام ایتدیلمر ، اونلرک بو اتہاملرنده کی معناسزلغی ایضاح ایتک ایستہدم . فقط بکا شویہ جواب ویردیلمر : « نہدن تسماح ، اور تادہ کی قادی دہ ایک یان طرفدہ کیلرہ دو قونمادی ، اونلری بو فکردن واز کچیرمک قابل اولمادی . ایکسندہ casca (برنوع زہر)

ایچیردیلمر . » [Lvy Brhul. M. P. 35]

ایشتہ ابتدائی ذہنیتک قاراقہ ولرندن بریسی بویہ جہ میدانہ چیقیور : بوذہنیت ، تجربہ پلانی داخلندہ کندینی تطمینہ راضی اولماز . کوریلن آرایلہ کوریلہ یہن علت آراسندہ کی رابطہ یی تأسینس ایچین تجربہ یی تجاہز ایدر .
آ کلاشیلیورک (emprisme) ک ، بیلکی مزک منشای حقندہ کی تحریاتی ، تجربہ یی ، بزہ معیار قبول ایتدیرمکہ کافی دلیللمر ویرمیور اوندن دولای بیلکی مزک منشائی اجتماعی ذہنیتدہ آرامق ایجاب ایدر . بو تحریدہ ینہ ، (دورقہ یم) و (لہوی برول) ک تدقیقاتی بزہ رہبر اولہ جقدر .

« ابتدائی ذہنیتک (معشری تصور représentation collective) لرنده ، اشیا ، موجودلر . حادثہ لار بزم ایچین آ کلاشیلماسی غیر قابل بر صورتدہ ، عینی زماندم ہم او شیلردر ، ہم دہ بالذات او شیلردن باشقہ شیلردر . آ کلاشیلماسی او قدر قولای اولمایان بوذہنیت ایچین ، قوتلر ، خاصلر ، میستیک حرکتلر ، کندیلری اولمقدن چیقماہرق ، باشقہ صورتدہ کندیلرینی حس ایتدیرلر . مثلاً : « turami » لر - برہزیلیانک شالندہ کی عشیرتلر - کندیلرینک برنوع حیوان اولدقلرینی سویلرلر . اونلرک جوارندہ کی Boroo اسمندہ کی عشیرت کندیلرینک قرمز یاپاغان اولمالریلہ افتخار ایدرلر . بو ، یالکز اونلر تولدکدن صوکر ا یاپاغان اولہ جقلری معاسنہ کلز . بالعکس یاشارلر کن دہ کندیلرینی اویلہ تلقی ایدرلر .

بونلر وبوكا بكنر ديكىر مثاللرده كورولن شيلر يالكز براسم مشابهتى ، يالكىر
 براقربالقي دكلدر . بو بر *identité essentielle* در ... سافل نوعه عائد بويوك مقدارده
 جمعيتلرده آوك چوقاقنى ، بالق و ميوه بوللغى ، موسسملرك و ياغمورلرك انتظامى ،
 معين بعض اشخاص طرفندن بعض مراسمك اجرا ايديلسى ايله علاقه دار واوندن
 متولددر . بوقيله لره منسوب برينك آوده ويا حربده بدبخت ويا طالعلى چيقماسنك
 سببى ، چاديردهكى زوجه سنك ، شو ويا بوغدالردن ، شو ويا بو فعللردن اجتناب
 ايدوب ايتمه مسنه تابعدر . معشرى تصورلردهكى بونوعدن *relation* لر صايمله بيتمز .
 بوندن دولايى ابتدائيلرك ذهني ايجين « *prélogique* » ويا « *mystique* » دورده نيلاه بيلير .
 بو ذهنيته - صورت خصوصيه ده *représentation* لرك محتواسى نظر دقته آليرسه -
prélogique دور ده بيلير .

مع مافيه بودوره *prélogique* عنوانى ويرمكلكم داها اويغون برتغير بولاماديغمنددر .
 معشرى تصورلرى منطق قانونلرينه اطاعت ايتمه يهن بشرى موجودلر غروپى اولمشى در؟
 بيلمورز . بودور *antilogique* ده دكلدر . *alogique* ده اولمادىنى كى .

prélogique ديمكله تناقصى برطرف ايتك كيفيتى نك تصور ايديله ديكى ، اوكا
 لاقيد قالدنى دورى سويله مك ايستورم « [*Levy Brhul Les fonctions mentales*
dans les sociétés inférieures 3m éd. 1918 P. 77-79]

بو اياضاحلر ، منطقى تفكراتمرك اوزرنده دوردينى بر طاقم اساسلى مفهوملرك ،
 يعنى (قاته غورى) لرك تجربه دن چيقديغنى ادعا ايدن (اختباريه جى) نقطه نظرينك
 بومسئله يي اياضاح ايدمه ديكىنك دليللرى در .

aprioriste لرك اياضاحنه كلنجه ، اك متكامل شكلى (قانت) ده كوريلن بومسلك ده ،
 مقولاتك تجربه دن دكل ، عقلمن نشأت ايتدىكى ادعاسنده اولقاه برار ، بالذات
 (قانت) ك ده جوابى بولامادىنى بر سؤال قارشيسنده ، *apriorisme* نقطه نظرى
 حالا صوصمقده در . بوسؤال شودر : عجباً عقلمزك مستند اولدىنى وهر دورلو
 تفكراتمرك اساسلى مالزمه سى حكمنده اولان بو پرده نسيپلر ، انسان ذكاسته قىلى
 اولارق نصل (معطى) اولمشلر . نصل تشكىل ايتشاردر ؟

ايسته بومسئله يي حل ايجين اجتماعياتك تكلىفى موضوع بحث اولور .

و (دورقه يم) ه كوره وضعيت شودر :

« منطقى تفكرمرك مالزمه سى « مفهوم » لردن ياپيلمشدر . منطقى تفكر ،

نه « تجربه » ، نه ده « عقل » دن چیتدینی ادعا ایدیلن برطاقم اساسلی چرچیو دلر اوزرینه بنا ایدلمش دکلدر . منطقی تفکری دوغوران هیئت اجتماعیه در .
 دورقه یم ، جمعیتک منطقی تفکری نه صورتله وجوده کتیردیکنی ایضاح ایچین « مفهوم » لرك جمعیت طرفندن نه صورتله وجوده کتیریلدیکنی تحری ایدیور .
 و تحریسنده [محسوس تصور representation sensible] ایله یغنی احساسلرزدن کلن برطاقم تصورلرله ، بذاته (مفهوم concept) اولان تصورلری بربرندن تفریق ایدیور . وایکنجیلرك « زمان و تکنونك خارجنده » تشکل ایتش برطاقم تصورلر اولدیغنی کوستریور . دورقه یمه کوره بر مفهوم یالکز بنم مفهوم دکلدر . باشقه لرله بنم آرامده مشترکدر . بوندن دولایی باشقه لرینه ده انتقالی قابل اولایلیر . حالبوکه منحصرأ احساسلردن کلن ، منبئی احساسلر اولان مفهوملر بندن باشقه لرینه کچه مز . چونکه بنم عضویت و بنم شخصیتیه مربوطدر . مثلاً رنگدن ، قوقودن ، اصواتدن آلنان احساسلردن متشکل تصورلر بویله در . حالبوکه منطقی تفکراتمرك بنیه سنی تشکیل ایدن مفهوملر بویله احساسلرك معطیاتنه مستند دکلدر .

ایشته مفهوم concept لرك ماهیتی دورقه یم بویله جه تثبیت ایدرک بونلرك منشألرینی - مادامکه هر کسده مشترکدرلر - جمعیتنه اسناد ایدیور .
 خصوصی ذکالره یاخود اراده لره یکنسق صورتده کنیدیسنی جبرأ قبول ایتدیره ن برتفکر ویا حرکت نمونه سی قارشیسینده قالدیغمز هر وقت ، بوجبر و تضییق ، جماعتک برمداخله سنه دلالت ایدر . بناء علیه ، مفهوملرك مشترک بر اعمال اولدینی شبهه سزدر .
 انسان « محسوس sensible » تجربه یه مدیون اولدینی او سریع الزوال تصورلرك فوقنده ، ذکالر ایچین براشتراك نقطه سی اولان دواملی مفکوره لر دن مرکب بر عالم تصور ایده یلمکه باشلادینی آندن اعتبارأ منطقی تفکر امکان دائره سنه کیره . (۱) «
 ایشه ، اختباره جی و عقلیه جی فیلوزوفلرك مقولاتک منشألرینی تحری خصوصنده کی فکرلرله دورقه یم مکتبی نك بومنشأی تحری خصوصده کی فکرلری آره سنده کی فرقی بوراده خلاصه ایدیوزز :

دورقه یم ، یوقاریده نقل ایتدیگمز ایضاحاتندن صوکرأ ، شو نتیجه یه واصل اولویور :

« مقولات catégorie » دخی برر « مفهوم concept » دن عبارتدر . بناء علیه جمعیتک محصولیدرلر .

زیرا بومقولات ، مفکرلر آراسنده کی ائتلافلرك اصلی برطاقم شرطلریدر . مقولاتک بالذات کنیدیلرینه کلنجه ، بونلر یالکز جمعیتدن چیقمش دکلدرلر . بوندن ده فضا ، بومقولات ، محتوالری اعتباریه ، جمعیتک مختلف منظره لریدر .

بويلاجه ، تفكر مترك اصلى شرطلىرى مثابه سنده اولان بوقاته غورى لر ، دورقه يم نظرنده ، نه عقلدن ، نه ده تجربه دن چيغمش دكلدر .

« انسانك دنيا حقنده الله ايتديكى ايلك تصور دينى برشكلىدى . مقولات بيله اعتقادلره و آيينلره كوره تشكىل ايتشلردر » Déat, Sociologie, P. 83
 فى الحقيقه دورقه يم زمان و مكان تلقيلرينك عقل ويا تجربه دن چيغمايوب تاممليه دينى و بناء عليه اجتماعى بر منشأ دن چيقديغنى سويليدر :

« كونلرك ، هفته لرك ، آى وسنه لرك ... الخ تقسيماتى آيين و بايراملرك عمومى مراسمك موقوت صورته تواليسنه تقابل ايدر . »

Les formes élémentaires de la vie religieuses. P. 15

« مكان حقنده ده عيني شيلر سويله نه بيلير . مكان موجود اولمق ايچين تقسيم ايدلك ضرورتنده در . مكانك بوتقسيمي ايسه اجتماعى بر تقسيمدر . » Déat, Sociologie, P. 84
 « آوستراياده ، شاملى آمرىقاده بر طاقم جمعيتلر واردر . بونلره كوره مكان ، بويوك بردائره شكلنده تصور اولونور . زيرا ، كندى قامپلرينك شطلى ده دائره ويدر . بومكان دائره سنى كندى عشيرت دائره لرينه كوره تقسيم ايدرلر . عشيرته نه قدر سميه وارسه مكانده ده او قدر حوالى تفريق ايدىلشدر . سميه لرك قراركاهلرى ايچنده اشغال ايتدكلرى يرلر ، جهتلرك تعيىنه مدار اولور . هر منطقه عائد اولديغى سميه نك توتهمى ايله تعريف اولونور . » (Durkheim, Form. élém. P. 15)
 كوريليوركه كائناات جمعيت ايچنده جمعيت طرفندن دوشونوله بيليور .

بوتقديرده ، تفكر مترك اساس چرچيوه لرى ماهيتنده اولان مقولاتك تشكىلى بوصورتله ايضاح ايتك و بوندن دولاي ده ، بىلىكى نظريه سنه ، شيمى يه قدر براقيلمش بوشلغى دولديرمق ايچين ، سوسيولوژى نه قولى نك كوروشنى علاوه ايتك احباب ايدر . بوكوروش ايسه ، يوقاري دن برى ايضاح ايتديكمز كى ، مقولاتك تشكىل طرزىنى ايضاح ايدن بر برينك ضدى عنفوى ايكى فلسفه مسلكى اولان - emprisme و apriorisme نقطه نظرارنى تجاوز ايدن بر كوروشدر . سوسيولوژى مكتبى نك بو كوروشنده ، فى الحقيقه زمان ، مكان ... الخ كى مقولاتك تشكىلى هر نه قدر بر نوع تجربه محصولى اولويورسه ده بوتجربه ، (محسوس تجربه expérience sensible) اولمايوب (فوق الفرد au-dessus de l'individu) بر تجربه در .

ايشته دورقه يم مكتبى نك بومسئله ده كى ادعاسى نك طاسلاغى بوندن عبارتدر .

استانبول قىز لىسه سى فلسفه و اجتماعيات معلمى

هانمى سنج

